

Deze es is aangetast door de schimmel *Chalara fraxinea*.

WAGENINGEN KWEekt ES DIE NIET STERFT

- **Provincie Gelderland kapt 90 procent van essen**
- **Nieuwe variant is resistent tegen essentaksterfte**

Vrijwel alle essen langs de provinciale wegen in Gelderland worden gerooid. De bomen lijden aan de essentaksterfte. Ook elders in het land grijpt de schimmelziekte om zich heen. Betekent dit het einde van de es in ons landschap? Nee. Wageningse wetenschappers maken een es die tegen de ziekte kan.

Essentaksterfte is de naam voor een infectie van essen met *Chalara fraxinea*, een schimmel die zich vanuit Zuidoost-Azië naar Europa heeft verspreid. De ziekte werd in ons land voor het eerst in 2010 geconstateerd. Een eenmaal aangetaste boom laat zijn blad vallen en is uiteindelijk ten dode opgeschreven.

Gelderland wacht niet af tot de bomen omvallen. De provincie heeft aangekondigd zieke bomen langs de provinciale wegen te gaan rooien. Zo'n 90 procent van alle essen gaat voor de bijl. De net gepensioneerde bomen-deskundige Sven de Vries van Wageningen

Environmental Research reageert kritisch op dat besluit. Volgens hem zijn zeker niet alle bomen aangetast. Dat kan betekenen dat ook bomen worden gekapt die tegen de schimmel bestand zijn.

Dat dergelijke soorten bestaan, is gebleken uit onderzoek dat De Vries en zijn eveneens gepensioneerde collega Jitze Kopinga hebben opgestart. Beiden luidden drie jaar geleden de noodklok voor de es. Hun crowdfundingactie 'Red de es' deed een paar boomkwekers de handen ineenslaan. Dat de es te redden valt, is volgens De Vries intussen wel duidelijk.

De Vries zocht en vond op diverse proefvelden in ons land essen die niet waren aangetast door de schimmel. De genetische tolerantie van deze bomen is vervolgens gebruikt om resistente soorten te kweken. Via vermeerdering staan vele honderden 'schone' boompjes inmiddels te wachten op wat komen gaat.

Veldtesten moeten straks uitwijzen hoe resistent deze zijn. Daartoe worden ze met opzet besmet met de schimmel of her en der in het land tussen besmette bomen geplaatst. Paul Copini, de opvolger van De Vries, gaat daarmee aan de slag. **IRK**